

er umuligt for Lovgivningsmagten, umuligt, fordi det er stridende mod Grundloven og den høiere Retfærdighed, at udstede en Lov om, at de Gader paa Gammelholm, som tilhøre Staten, skulle fra imorgen gaa over til Kommunen og være offentlige. Det kan den ikke gjøre, ligesaa lidt som det ærede Medlem vil være istand til at gjøre, hvad han i sin Tale sagde, han vilde, naar en eller anden Kommune ikke passede dette eller hint Vandløb eller holdt det i tilbørlig Orden, gennemføre en Lov, som dekreterede, at nu skulde den Kommune udføre dette Arbejde. Saadanne specielle Love, der paalægge enkelte Kommuner, enkelte Individer bestemte Forpligtelser, ere utilstedelige i enhver Henseende. Der kan gives almindelige Regler for alle Kommuner i Landet. Staten og den Lovgivende Magt have Kompetence til at borttage Dette eller Hint fra Kommunerne og henlægge Dette eller Hint til Kommunerne; men den Art specielle Lovgivning, som skulde bestaa i at paalægge f. Ex. Veile Amt en bestemt Forpligtelse med Hensyn til Dette eller Hint eller Bloustrød Kommune en Forpligtelse med Hensyn til Dette eller Hint, er utilstedeligt, og det er det, man vil gjøre ved denne Leilighed, naar man taler om at ville ordne denne Sag ved Lov. Jeg maa minde om, at jeg ikke optraadte mod, hvad det ærede Medlem kaldte dette „saa overordentlige billige Vædringsforslag“. Jeg sagde tværtimod, at jeg nogenlunde kunde forstaa, at man vedtog det. Det er ikke saameget det, hvorimod jeg rettede mine Bemærkninger, som inoeb Motiveringen. Men imidlertid, siden det ærede Medlem bragte dette Forhold frem, skal jeg dog sige, at Staten virkelig ikke uden Anledning har paataget sig det Extraarbejde, hvorom her er Tale. Staten er fuldt saa tilbøielig som Noget til at tilvende sig den størst mulige Fordel med de ringest mulige Byrder, og Staten er fuldt saa uwillig som nogen privat Mand til at tage Hensyn til, om den ved et eller andet Foretagende har havt en stor Fordel. Gammelholms Salg har været en for Staten overordentlig heldig Transaktion, men Staten har været meget knap — jeg tør ikke sige mere — meget knap i de Skridt, som den har foretaget for at skaffe den uventet hurtig kommende Bebyggelse paa Gammelholm nogle af de Fordele, som dog maatte hvile paa Staten, saalænge den er Veiasgiftsoptræver. Og saa i den Henseende, med Hensyn til Veiasgiften, er Forholdet virkelig ikke det, at Staten uden videre kan dekretere. Nu bortfalder Veiasgiften, og nu paalægges en anden Afgift. Staten kan give Afkald paa Veiasgiften, naar den vil; men den er ligeveivfor Beboerne, det vil sige dem, der have kjøbt Grundene, forpligtet til at sørge for Veienes Bedligholdelse og Rengjørelse, saalænge Veiasgiften faares, eller Vedkommende ere villige til at svare den, og det vil være Tilfældet, lige indtil Gaderne af Kommunen eksklæres for offentlige. I den Henseende maa jeg maasse tillade mig en lille

Bemærkning til den høitærede Finantsminister. Det er ikke Tilfældet, at man ved at bo paa en privat Bei kan fri sig for Statterne i Kommunen; om man bor ved aldrig saa privat en Bei, maa man dog svare sine almindelige borgerlige Statter og Afgifter: Bygningsafgift, Arealstat, Fattigstat, Vandstat — forsaavidt man har Vand, det maa indrømmes — Indkomststat og de allerfleste andre Kommunestatter, maa man udrede, ligemeget om den Gade, i hvilken man bor, er offentlig eller ikke. Der er kun een Afgift, som knytter sig ganske særlig til den offentlige Gade og dens Brolægning, og det er Brolægningsafgiften; men denne Afgift udredes netop ikke af Beboerne af Gammelholm. Det stiller sig forresten ret mærkeligt, at jeg her skal nødes til at optræde paa denne Maade, eftersom jeg bestandig har bestræbt mig for, at alle disse Gader skulle snarest muligt komme ind under Kommunen; jeg anser det for at være den rette Ordning, og jeg tror, at ethvert Skridt, der kan gjøres for at bringe det derhen, maa paasjønnes, saalænge det holder sig indenfor de Grændser, som overhovedet Lovgivningsmagten maa stille sig. Denne Grændse er det, som Udvalget ved sin Motivering — ikke ved sit Vædringsforslag, men ved sin Motivering — og ved sin Fordring om en Lov efter min Overbevisning har overskredet, og det er derfor, jeg tillader mig at neblægge Protest derimod, og denne Protest har virkelig stor Betydning, selv om den kommer fra mig, og selv om Fleriallet i denne Sal ikke vil følge den; thi, Gud være lovet, endnu ere de Herrer ikke i den Grad Herrer over Alt, hvad der sker i vort Fædreland, at det bliver til Lov blot, fordi De ville det.

Ordføreren (Berg): Det ærede Medlem begyndte sit Foredrag med at sige, at han var imod Love, som vare uberettigede. I den Henseende er jeg fuldstændig enig med ham, og hvad iøvrigt den Lov angaar, som engang muligvis kunde komme, hvis ikke de forskjellige Parter stikke sig saaledes, at det kan undgaaes, forekommer det mig, at det er for tidligt at drøfte denne Lovs Indhold, at vi kunne udsætte det, indtil Loven foreligger, og vi kunne da se, om den er saa forfærdelig, som det ærede Medlem tror, at den er. Naar det ærede Medlem antog, at man ikke kunde paalægge Veile Amtsaad eller Bloustrød Sogneraad bestemte Forpligtelser ved Lov, naar vedkommende kommunale Myndigheder have handlet mod det Almenes Interesser og mod den Land, som gaar igennem de kommunale Love, tager han mærkelig fejl. Det er Noget, som baade er sket, og utvivlsomt ogsaa vil ske, og det var ikke godt, om vi skulde ved en Veilov eller. . . (Vilje: Nævn Exempler!). Jeg kan nævne f. Ex. Løgstør Kanal, der paalagde man Kommuner, som ikke havde mindste speciel Interesse i Anlæget, en vis Del af Udgifterne. Ved Digeanlægene